

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Президент

Відкритого міжнародного

Університету розвитку людини «Україна»

Петро ТАЛАНЧУК

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 39 для вантажника

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи Університету*.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15; Правил охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт, затверджених наказом Міненерговугілля від 19.01.2015 № 21, та Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджених наказом Міненерговугілля від 19.12.2013 № 966.

1.3. До роботи вантажником допускають осіб, не молодших 18 років, які пройшли медичний огляд, вступний інструктаж, інструктаж із охорони праці на робочому місці, інструктаж із пожежної безпеки та спеціальне навчання з питань охорони праці.

1.4. Вантажник проходить інструктаж за цією інструкцією перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні три місяці (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносять до Журналу реєстрації інструктажів із питань охорони праці на робочому місці. У журналі після проходження інструктажу має бути підпис особи, яка інструктує, та працівника. Інструктаж проводить керівник робіт.

1.5. Перед тим, як вантажника допустять до самостійної роботи, він має пройти стажування на робочому місці. Працівника допускають до самостійної роботи при позитивних результатах стажування, перевірки вміння та навичок безпечного виконання робіт.

1.6. Вантажник має знати:

- правила навантаження і вивантаження вантажів;
- правила застосування вантажно-розвантажувальних пристроїв;
- норми підймання та перенесення вантажу;
- правила охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт.

1.7. Вантажник зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати лише ту роботу, яку йому доручив керівник та з якої він пройшов інструктаж;
- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці та пожежної безпеки;
- не допускати за своє робоче місце сторонніх осіб;
- постійно пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці, пожежної безпеки;
- знати, де зберігають медичну аптечку, та вміти надавати потерпілому домедичну допомогу при нещасному випадку;
- знати розташування первинних засобів пожежогасіння та вміти ними користуватися;
- користуватися спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту;

* Наведено примірну інструкцію. За потреби адапуйте її до умов вашого університету.

- у разі роботи на одній ділянці кількох працівників узгоджувати свої дії, щоб не травмувати один одного;

- виконувати вимоги технологічного процесу.

1.8. Небезпечні та шкідливі фактори, що можуть впливати на вантажника:

- забрудненість повітря газами та пилом;
- недостатня освітленість робочої зони;
- несправність механізмів, пристроїв;
- захаращеність робочої зони;
- відсутність необхідних пристосувань, обладнання;
- незахищені струмопровідні частини електрообладнання.

1.9. Вантажника забезпечують спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту: костюмом, беретом, черевиками, рукавичками, напличниками. На зовнішніх роботах узимку додатково — бавовняною курткою на утепленій прокладці, бавовняними штанами на утепленій прокладці та утепленим взуттям.

1.10. Під час одержання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту керівник робіт має проінструктувати вантажника про те, як застосовувати ці засоби, та ознайомити його з порядком догляду за ними.

1.11. Не розпочинати роботу в невідремонтваному, забрудненому спецодязі, спецвзутті та з несправними захисними засобами.

1.12. Під час вантажно-розвантажувальних робіт, які виконують вручну, необхідно дотримуватися норм, що обмежують підймання і перенесення важких речей, відповідно до нормативно-правових актів:

- підймання і переміщення вантажів при чергуванні з іншою роботою (до двох разів на годину) жінкам — 10 кг;

- переміщення вантажів постійно протягом робочого дня жінкам — 7 кг; чоловікам — до 30 кг;

- сумарна маса вантажу, яку переміщують протягом кожної години робочого дня, не має перевищувати для жінок: з робочої поверхні — 350 кг, з підлоги — 175 кг.

До маси переміщуваного вантажу входить маса тари й упакування.

При переміщенні вантажу на візках чи в контейнерах докладені зусилля для жінок не мають перевищувати 10 кгс.

1.13. Підймання вантажу з укладанням у штабелі вручну не має перевищувати 2 м для чоловіків і 1,5 м для жінок. Висота штабелів або стелажів за ручного укладання металопрокату не має перевищувати 1,5 м.

1.14. Місця для укладання вантажів мають містити основу, що забезпечує стійкість транспортних засобів, складованих матеріалів.

1.15. На майданчиках для укладання вантажів необхідно позначити межі штабелів, проходів і проїздів між ними. Заборонено розміщувати вантажі у проходах і проїздах.

1.16. Робоче місце в зоні проведення вантажно-розвантажувальних робіт і на всьому шляху перенесення вантажів у темний час доби потрібно забезпечити достатнім освітленням. Освітленість має бути рівномірною, без сліпучої дії світильників на працівників.

1.17. Вантажнику заборонено підійматися на висоту понад 1,3 м. За потреби працювати на висоті понад 1,3 м вантажник має пройти спеціальне навчання з роботи на висоті, інструктаж із охорони праці при роботі на висоті, інструктаж із застосування запобіжних поясів.

1.18. При використанні вантажопідйомних механізмів (зокрема штабелеукладачів, навантажувачів) вантажник має пройти спеціальне навчання з керування цими механізмами.

1.19. Вантажник зобов'язаний дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про особисту безпеку і здоров'я доколишніх при виконанні будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

1.20. За порушення цієї інструкції вантажник несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком роботи вантажник зобов'язаний:

- надягти спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту;
- отримати від керівника інструктаж про безпечні методи і прийоми праці та про послідовність виконання виробничого завдання;
- оглянути робоче місце, забрати непотрібні предмети і матеріали, звільнити проходи;
- у темний час доби перевірити освітлення робочого місця і проходів до нього;
- перевірити:
 - наявність і справність інструмента і пристосувань;
 - стан підлог та інших поверхонь, чи немає на них небезпечних прорізів, відкритих люків, трапів, а також щілин, вибоїв, набитих планок тощо;
 - стабільність штабелів товарів і тари;
 - наявність огорожень рухливих (обертових) частин і нагрітих поверхонь устаткування;
- забезпечити наявність вільних проходів та проїздів до місць складування товарів і тари.

2.2. У разі виявлення недоліків повідомити керівнику робіт. При цьому роботу не розпочинати.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Працювати в спецодязі, спецвзутті та касці.

3.2. Під час вантажно-розвантажувальних робіт і укладання вантажу на автомобіль потрібно дотримуватися таких вимог:

- під час подачі автомобіля до місця навантаження (розвантаження) вантажника необхідно відійти в безпечне місце, підкласти під колеса автомобіля, що стоїть, упори (бапмаки). Автомобіль, поставлений під навантаження (розвантаження), слід надійно загальмувати важелем гальм;
- перед тим, як відкрити борти автомобіля, переконатися у безпечному розташуванні вантажу в кузові;
- відкривати і закривати борти під контролем водія автомобіля одночасно двома працівникам, які перебувають із боків борту, що відкривається;
- відкривати для вивантаження стиснутих і зріджених газів у балонах той борт автомобіля, у бік якого балони лежать бапмаками;
- сипучі вантажі, що поропать (цемент, алебастр), розвантажувати в інші закриті ємності, які захищають їх від розпилення;
- вантажити та розвантажувати навалом вапно й інші їдкі речовини, що поропать, лише механізованим способом, який унеможливило забруднення;
- спускати і підіймати катно-бочкові вантажі по дерев'яному трапу чи покотом. Бочки з легкозаймистими та паливними рідинами вантажити і розвантажувати по дерев'яному трапу чи іншим безпечним пристосуванням;
- розвантажувати штучні довгі вантажі (колоди, дошки, труби) за допомогою міцних канатів не менше ніж двома працівниками, при цьому застосовувати страховку вантажу канатами;
- колоди, пиломатеріали, труби заборонено вантажити вище стійок, а також розміщати довгомірні вантажі за діагоналлю в кузов, залишаючи кінці, що виступають за бічні габарити автомобіля, та загороджувати вантажем двері кабіни водія;
- під час перевезення вантажів (дошок, колод, труб) довжиною понад 6 м надійно кріпити їх до причепа; за одночасного перевезення довгомірних вантажів різної довжини коротші розташовувати зверху;
- під час навантаження навалом вантаж слід розташовувати рівномірно по всій площі кузова, він не може підійматися над бортами;

- ящики, бочки й інший штучний вантаж укладати щільно, без проміжків, щоб під час руху він не переміщався по кузову. Бочки з рідким вантажем установлювати пробкою догори;
- скляну тару з рідинами слід укладати в плетені чи дерев'яні кошики, кожне місце вантажу потрібно добре укріпити в кузові, щоб під час руху вантаж не міг переміститися чи перекинутися;
- штучні вантажі, що підіймаються над бортом кузова, необхідно кріпити міцними канатами. Ув'язувати вантажі металевим канатом чи дротом заборонено. Висота вантажу не має перевищувати висоту проїздів під мостами та шляхопроводами, і загальна висота від поверхні дороги до вищої відмітки вантажу не має бути понад 3,8 м.

3.3. Вантажники заборонено:

- запускати двигун автомобіля;
- працювати на автомобілях і причепах із несправними підлогами, бортами та запорами кузова;
- використовувати для ув'язування вантажів мотузку із протертими місцями і вузлами;
- сідати на борти кузова і кабіну, стояти на підніжжі автомобіля;
- перебувати в кузові автомобіля під час перевезення довгомірних, займистих, вибухових, горючих, пильних вантажів, хімікатів, балонів зі стиснутим і зрідженим газом, великогабаритних вантажів;
- перебувати в кузові автомобіля, причепа чи напівпричепа при навантаженні вантажів механізмами;
- перебувати в кузові автомобіля-самоскида. Під час руху автомобіля заборонено навантажувати, вивантажувати, перекладати вантаж із місця на місце, а також пересаджуватися.

3.4. Перевозити вантажників у кузові автомобіля заборонено. Вони мають супроводжувати вантаж, перебуваючи у кабіні.

3.5. Підіймати вантаж масою понад 30 кг мають не менше ніж два працівники.

3.6. За одночасного перенесення вантажів перебувати на відстані не менше ніж 3 м один від одного.

3.7. Переносити матеріали на ношах можна у виїткових випадках на відстань не більше ніж 50 м по рівному шляху. Заборонено переносити матеріали на ношах по сходах і драбинах.

3.8. Під час навантаження і розвантаження вантажів в ящиках, щоб запобігти пораненню рук, цвяхи і кінці залізної обв'язки, що виступають, необхідно загинати.

3.9. Під час перекочування вантажів у бочках, барабанах тощо працівник має перебувати позаду переміщуваного вантажу.

3.10. Довгомірні вантажі (арматуру, дошки тощо) мають переносити не менше ніж два працівники на одному й тому ж плечі. Підіймати й опускати вантаж необхідно за командою. При скиданні вантажу всі працівники мають перебувати по один бік від нього.

3.11. Важкі штучні матеріали, а також ящики з устаткуванням слід переміщати по підкладках чи ковзанках. Ковзанки мають бути міцними, рівними, достатньої довжини, а їх кінці не мають виступати з-під вантажу більше ніж на 0,4 м. При підведенні під вантаж ковзаник потрібно перебувати збоку, брати їх можна лише зверху, щоб запобігти защемленню пальців рук. Під час переміщення вантажу необхідно, щоб ковзанки не поверталися під кутом до напрямку руху вантажу. Направляти ковзанки ногами заборонено. Під час переміщення вантажу працівник має перебувати збоку.

3.12. Під час переміщення великовагових вантажів похилою площиною слід застосовувати гальмуючі якорі і лебідки. Під час використання лебідки для розвантаження і переміщення вантажу заборонено перебувати поблизу натягнутого канату.

3.13. Під час розвантаження барабанів із карбідом кальцію необхідно бути обережним, не допускати поштовхів і ударів. При розвантаженні барабанів незалежно з якої висоти потрібно скачувати їх по похилій площині. Заборонено скидати барабани, адже це

може порушити їх герметичність. Барабани необхідно утримувати відтягненнями, перебуваючи із протилежного переміщення боку.

3.14. Вантажно-розвантажувальні роботи з пилоподібними матеріалами (цементом, вапном, гіпсом тощо) необхідно виконувати механізованим способом. Ручні роботи з розвантаження цементу, як виняток, дозволено виконувати за його температури не вище ніж 40°C.

3.15. Важкі пгучні вантажі, устаткування переміщують методом каптування за допомогою роликів ломів або пристосувань. Заборонено перекочувати і каптувати вантаж на себе.

3.16. При ручному перенесенні запасних частин і вантажів, зібраних у невеликі зв'язування, необхідно спочатку переконатися в міцності зв'язування.

3.17. При перекочуванні бочок, коліс працівник має пересуватися слідом за вантажем і контролювати швидкість його переміщення.

3.18. Складати матеріали, які розвантажують, дозволено лише в місцях, відведених для цього в проекті проведення робіт. Заборонено складати вантажі в охоронних зонах діючих повітряних і кабельних ліній електропередачі й інших комунікацій.

3.19. Переміщати балони з киснем і зрідженими паливними газами дозволено лише на спеціальних нопах і візках. При цьому балони мають бути закріплені в гніздах.

3.20. Заборонено підіймати, перехоплювати балони, тримаючись за занобіжний ковпак або вентиль. Заборонено підіймати балони в промаслених рукавицях і забрудненими маслом руками.

3.21. Балони з паливними газами не можна перевозити і складати разом із кисневими, а кисневі — з будь-якими жировими речовинами чи оліями.

3.22. На балонах має бути нанесений напис із назвою газу. Переміщувати балони можна лише за наявності на них ковпаків, які охороняють вентиль від ушкодження і забруднення.

3.23. Дештабелювати вантажі можна лише зверху вниз.

3.24. Під час взяття сипучих вантажів зі птабеля не потрібно допускати утворення підкопу.

3.25. Припинити роботи, якщо:

- виявили, що тара не відповідає встановленим вимогам, а також на ній немає чіткого маркування або ярликів;

- виникли небезпечні і шкідливі виробничі чинники внаслідок впливу метеорологічних умов на фізико-хімічний склад вантажу (якщо не вжили заходів, щоб створити безпечні умови проведення робіт).

3.26. Щоб запобігти аварійним ситуаціям, необхідно знати й застосовувати умовну сигналізацію під час навантаження і вивантаження вантажів підіймально-транспортними механізмами.

3.27. Вантажнику заборонено:

- перебувати й виконувати роботи під піднятим вантажем, на шляхах рушення транспорту;

- розвантажувати вантаж у місцях, для цього не пристосованих, — на тимчасові перекриття, безпосередньо на труби паро- і газопроводів, електричні кабелі, на рейкові шляхи, впритул до огорож та стін різних споруд і пристроїв;

- під час ліквідації зависання сипких вантажів в ємностях перебувати в них;

- ставати на полиці стелажів та стояти на них;

- підійматися на висоту 1,3 м і вище. За потреби піднятися на висоту понад 1,3 м вантажник зобов'язаний мати на це дозвіл керівника робіт, пройти спеціальне навчання з роботи на висоті, вміти користуватися запобіжними засобами (поясами), пройти відповідний інструктаж із охорони праці;

- забиратися на стелажі, товар за допомогою підручних матеріалів (коробок, тари палетів тощо);

- користуватися вантажопідіймальними механізмами. За потреби використати вантажопідіймальні механізми вантажник зобов'язаний мати на це дозвіл керівника робіт, пройти спеціальне навчання з керування цими механізмами та мати відповідне посвідчення;
- перебувати в зоні роботи вантажопідіймальних машин. За потреби виконати роботи поряд із вантажопідіймальними машинами, які працюють, вантажник має бути уважним, не стояти під вантажем, а також має користуватися каскою;
- захаращувати матеріалами, тарою й іншими предметами проходи між штабелями та стелажами;
- переносити вантажі в несправній тарі (з виступаючими цвяхами та гострими кінцями) самому та дозволяти іншим;
- їсти під час робіт;
- курити поза спеціально відведеними для цього місцями.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Упорядкувати інструменти та пристрої і скласти їх у відведене місце.
- 4.2. Зняти спецодяг, спецвзуття, упорядкувати їх, скласти в спеціально відведеному місці.
- 4.3. Вимити обличчя і руки водою з милом.
- 4.4. Повідомити керівнику робіт про всі порушення і несправності, які виявили під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Під час вантажних робіт можуть статися виробничі аварії та нещасні випадки, якщо:

- складати матеріали та вироби з порушенням вимог технічних умов і стандартів на складування для цього виду матеріалів, виробів; не дотримуватися технологічних проїздів і проходів;
- не використовувати засоби індивідуального захисту (спецодяг, спецвзуття, захисну каску тощо);
- не узгоджувати свої дії за спільного виконання робіт із іншими працівниками;
- працювати несправним інструментом, пристроями чи механізмами;
- курити, працювати з відкритим вогнем або використовувати металевий інструмент, який може викликати іскру, під час розвантаження чи складування вантажів із горючими матеріалами й інші причини.

5.2. У разі аварійної ситуації негайно припинити роботу, повідомити про те, що сталося, своєму безпосередньому керівнику.

5.3. Якщо стався нещасний випадок, вантажник зобов'язаний зберегти обстановку в робочій зоні та устаткування такими, якими вони були на момент події (якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників та не призведе до більш тяжких наслідків), вжити заходів, щоб запобігти подібним інцидентам у майбутньому, поінформувати про подію керівника робіт (іншу відповідальну особу університету) та надалі керуватися його вказівками.

5.4. За поганих метеорологічних умов (дощ, снігопад, швидкість вітру понад 15 м/с тощо) припинити виконувати роботи за межами приміщень.

5.5. У разі пожежі (ознак горіння) викликати представників оперативно-рятувальної служби за телефоном «101» та вжити можливих заходів для евакуювання людей, гасіння (локалізації) пожежі наявними засобами пожежогасіння та збереження обладнання. Дотримуватися порядку дій при ліквідації пожежі. При цьому пам'ятати, що гасити електротехнічні пристрої, які перебувають під напругою, можна лише після того, як їх від'єднали від електромережі, та за допомогою вуглекислотних або порошкових вогнегасників, а в окремих випадках — сухим піском.

5.6. При виклику оперативно-рятувальної служби вказати адресу університету, місце виникнення події, обстановку, наявність людей, а також своє прізвище.

5.7. У разі нещасних випадків необхідно надати потерпілому медичну допомогу

згідно з інструкцією з надання домедичної допомоги, що діє в Університеті. За подальшого погіршення самопочуття потерпілого не припиняти надавати домедичну допомогу та викликати за телефоном «103» швидку медичну допомогу.

5.8. У всіх випадках виконувати вказівки керівника робіт, щоб ліквідувати небезпеку.

Інженер з охорони праці

Зіновій ЛАВРЕНЮК